Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 26ης Απριλίου 2012*

«Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας — Κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 — Ανήλικο παιδί με συνήθη διαμονή στην Ιρλανδία για το οποίο έχουν διαταχθεί επανειλημμένα τοποθετήσεις — Επιθετική και επικίνδυνη για το ίδιο το παιδί συμπεριφορά — Απόφαση περί τοποθετήσεως του παιδιού σε κλειστό ίδρυμα στην Αγγλία — Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού — Άρθρο 56 — Διαδικασίες διαβουλεύσεως και εγκρίσεως — Υποχρέωση αναγνωρίσεως και κηρύξεως της εκτελεστότητας αποφάσεως περί τοποθετήσεως του παιδιού σε κλειστό ίδρυμα — Προσωρινά μέτρα — Επείγουσα προδικαστική διαδικασία»

Στην υπόθεση C-92/12 PPU,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το High Court (Ιρλανδία) με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Health Service Executive

κατά

S. C.,

A. C.,

παρισταμένου του:

Attorney General,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. N. Cunha Rodrigues (πρόεδρο τμήματος), U. Lõhmus, A. Rosas (εισηγητή), A. Ó Caoimh και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το από 16 Φεβρουαρίου 2012 αίτημα του αιτούντος δικαστηρίου, το οποίο περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Φεβρουαρίου 2012, να εξεταστεί η υπό κρίση αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως κατ' εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 104β του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

έχοντας υπόψη την απόφαση του δεύτερου τμήματος της 29ης Φεβρουαρίου να δεχθεί το εν λόγω αίτημα,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 26ης Μαρτίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Health Service Executive, εκπροσωπούμενη από τους A. Cox, advocate, και F. McEnroy, SC, καθώς και από την S. McKechnie, BL,

— η S. C., εκπροσωπούμενη από τους G. Durcan, SC, και B. Barrington, BL, καθώς και από την C. Ghent, advocate,

— η A. C., εκπροσωπούμενη από την C. Stewart, SC, καθώς και από τους F. McGath, BL, N. McGrath, solicitor, και C. Dignam, advocate,

— η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από την E. Creedon, επικουρούμενη από τους C. Corrigan, SC, και C. Power, BL, καθώς και από την K. Duggan,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την J. Kemper,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την H. Walker, επικουρούμενη από την M. Gray, barrister,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin και την D. Calciu,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000 (ΕΕ L 338, σ. 1, στο εξής: κανονισμός), και ιδίως των άρθρων 1, 28 και 56 αυτού.

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Health Service Executive (Αρχή υπηρεσιών υγείας, στο εξής: HSE) και ενός παιδιού και της μητέρας του, με αντικείμενο την τοποθέτηση του παιδιού αυτού σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο στην Αγγλία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Η δεύτερη, η πέμπτη, η δέκατη έκτη καθώς και η εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού έχουν ως εξής:

«(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε όρισε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων ως ακρογωνιαίο λίθο για τη δημιουργία ενιαίου δικαστικού χώρου και απέδωσε χαρακτήρα προτεραιότητας στο δικαίωμα επικοινωνίας.

[…]

(5) Για να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των παιδιών, ο παρών κανονισμός καλύπτει όλες τις αποφάσεις σε θέματα γονικής μέριμνας, περιλαμβανομένων των μέτρων προστασίας του παιδιού, ανεξάρτητα από οιαδήποτε σχέση με μια γαμική διαδικασία.

[…]

(16) Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει τα δικαστήρια κράτους μέλους να λαμβάνουν προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα, σε επείγουσες περιπτώσεις, σχετικά με πρόσωπα ή περιουσιακά στοιχεία, τα οποία ευρίσκονται σε αυτό το κράτος.

[…]

(21) Η αναγνώριση και η εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται σε κράτος μέλος θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και οι λόγοι της μη αναγνώρισης θα πρέπει να περιορίζονται στον ελάχιστο αναγκαίο βαθμό.»

4 Το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ορίζεται στο άρθρο 1 αυτού. Κατά την παράγραφο 1, στοιχείο β′, του εν λόγω άρθρου, ο κανονισμός εφαρμόζεται, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου, σε αστικές υποθέσεις που αφορούν την ανάθεση, την άσκηση, την ανάθεση σε τρίτο και την ολική ή μερική αφαίρεση της γονικής μέριμνας. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού απαριθμεί τις υποθέσεις που εμπίπτουν στην εν λόγω παράγραφο 1, στοιχείο β′, στις οποίες περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, υπό το στοιχείο δ′, «[η] τοποθέτηση του παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα». Το άρθρο 1, παράγραφος 3, στοιχείο ζ′, του κανονισμού προβλέπει ότι ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα ποινικών αδικημάτων που διαπράχθηκαν από παιδιά.

5 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) Ο όρος “δικαστήριο” καλύπτει όλες τις αρχές των κρατών μελών που έχουν διεθνή δικαιοδοσία για τα ζητήματα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 1.

[…]

4) Ο όρος “απόφαση” περιλαμβάνει […] κάθε απόφαση σχετικά με τη γονική μέριμνα, που εκδίδεται από δικαστήριο κράτους μέλους, ασχέτως ονομασίας της, όπως “διαταγή”, “διάταξη” ή “απόφαση”.

[…]

7) Ο όρος “γονική μέριμνα” περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από το νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού. Ειδικότερα ο όρος περιλαμβάνει το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας.

[…]

9) Ο όρος “δικαίωμα επιμέλειας” περιλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αφορούν τη φροντίδα για το πρόσωπο του παιδιού, και ειδικότερα το δικαίωμα απόφασης καθορισμού του τόπου διαμονής του·

[…]».

6 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει:

«Τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν δικαιοδοσία επί θεμάτων που αφορούν τη γονική μέριμνα παιδιού το οποίο έχει συνήθη διαμονή σε αυτό το κράτος μέλος κατά τη στιγμή της άσκησης της προσφυγής.»

7 Κατά το άρθρο 15 του κανονισμού, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα δικαστήρια κράτους μέλους που έχουν δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υποθέσεως μπορούν να παραπέμψουν την υπόθεση σε δικαστήριο άλλου κράτους μέλους με το οποίο το παιδί έχει ιδιαίτερη σχέση, εάν κρίνουν ότι δικαστήριο αυτό είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση και εφόσον αυτό εξυπηρετεί το συμφέρον του παιδιού.

8 Κατά το άρθρο 20 του κανονισμού, σε επείγουσες περιπτώσεις, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν να λαμβάνουν προβλεπόμενα από το δίκαιο του κράτους μέλους αυτού προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με πρόσωπα που ευρίσκονται στο κράτος αυτό έστω και αν, κατά τον εν λόγω κανονισμό, δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υποθέσεως έχει δικαστήριο άλλου κράτους μέλους.

9 Στο κεφάλαιο III, τμήμα 1, του κανονισμού, το άρθρο 21 αυτού, το οποίο τιτλοφορείται «Αναγνώριση αποφάσεων», προβλέπει:

«1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς καμία διαδικασία.

[…]

3. Υπό την επιφύλαξη του τμήματος 4, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το τμήμα 2 του παρόντος κεφαλαίου, να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης.

Η κατά τόπον αρμοδιότητα του δικαστηρίου που συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο τον οποίο κοινοποιεί κάθε κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 68, καθορίζεται από το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο κινείται η διαδικασία αναγνώρισης ή μη αναγνώρισης.

4. Εάν η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.»

10 Το άρθρο 23 του κανονισμού, το οποίο τιτλοφορείται «Λόγοι μη αναγνώρισης αποφάσεων που αφορούν τη γονική μέριμνα», απαριθμεί τις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν αναγνωρίζεται απόφαση που αφορά γονική μέριμνα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται, στο στοιχείο ζ' του άρθρου αυτού, η περίπτωση «[που] δεν τηρήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 56».

11 Στο κεφάλαιο III, τμήμα 2, του κανονισμού, το άρθρο 28 αυτού, το οποίο τιτλοφορείται «Εκτελεστές αποφάσεις», ορίζει:

«1. Αποφάσεις που εκδόθηκαν σε κράτος μέλος για την άσκηση της γονικής μέριμνας παιδιού, οι οποίες είναι εκτελεστές σε αυτό το κράτος μέλος και έχουν επιδοθεί, μπορούν να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκτελεστές με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου.

2. Πάντως, στο Ηνωμένο Βασίλειο τέτοιες αποφάσεις μπορούν να εκτελεστούν στην Αγγλία και στην Ουαλία, στη Σκωτία ή στη Βόρειο Ιρλανδία μόνο εάν προηγουμένως οι αποφάσεις αυτές εγγραφούν προς εκτέλεση στο αντίστοιχο τμήμα του Ηνωμένου Βασιλείου, κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερομένου.»

12 Κατά το άρθρο 31 του κανονισμού:

«1. Το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση [κηρύξεως της εκτελεστότητας] αποφασίζει σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ούτε το πρόσωπο, κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ούτε το παιδί έχουν, στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων.

2. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί μόνο για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 22, 23 και 24.

3. Αποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της απόφασης.»

13 Κατά το άρθρο 33 του κανονισμού, μεταξύ άλλων, ο ένας ή ο άλλος διάδικος μπορούν να προσφύγουν κατά της αποφάσεως που κηρύσσει την εκτελεστότητα. Στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι η «προσφυγή κατά της αποφάσεως η οποία κηρύσσει την εκτελεστότητα ασκείται εντός μηνός από την επίδοσή της. Εάν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα, η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είναι δύο μήνες από την ημέρα που του έγινε η επίδοση προσωπικά, ή στην κατοικία του».

14 Το άρθρο 34 του κανονισμού, το οποίο τιτλοφορείται «Δικαστήρια προσφυγής και ένδικα μέσα», ορίζει ότι κατά της αποφάσεως επί της προσφυγής μπορούν να ασκηθούν μόνο τα μέσα παροχής ένδικης προστασίας τα οποία αναφέρονται στον κατάλογο που κοινοποιεί κάθε κράτος μέλος στην Επιτροπή κατά το άρθρο 68 του κανονισμού.

15 Κατά τα άρθρα 41 και 42, αντιστοίχως, του κεφαλαίου III, τμήμα 4, του κανονισμού, οι εκτελεστές αποφάσεις με τις οποίες αναγνωρίζεται δικαίωμα επικοινωνίας ή με τις οποίες διατάσσεται η επιστροφή τέκνου οι οποίες έχουν εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται και είναι εκτελεστές σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται κήρυξη της εκτελεστότητάς τους και χωρίς να μπορεί να προσβληθεί η αναγνώρισή τους, εφόσον η απόφαση συνοδεύεται από πιστοποιητικό το οποίο εκδίδει ο δικαστής στο κράτος μέλος προελεύσεως.

16 Το κεφάλαιο IV του κανονισμού, το οποίο τιτλοφορείται «συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών για θέματα γονικής μέριμνας», περιλαμβάνει τα άρθρα 53 έως 58. Κατά το άρθρο 53 του κανονισμού, κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες κεντρικές αρχές, επιφορτισμένες να παρέχουν τη συνδρομή τους για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, και καθορίζει τις κατά τόπον ή καθ' ύλη αρμοδιότητές τους.

17 Το άρθρο 55 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Συνεργασία στο πλαίσιο ειδικών υποθέσεων γονικής μέριμνας», ορίζει στο στοιχείο δ':

«Οι κεντρικές αρχές, κατόπιν αιτήματος κεντρικής αρχής άλλου κράτους μέλους ή του δικαιούχου γονικής μέριμνας, συνεργάζονται στο πλαίσιο συγκεκριμένων υποθέσεων με σκοπό την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού. Προς το σκοπό αυτό λαμβάνουν, απευθείας ή μέσω δημοσίων αρχών ή άλλων οργανισμών, οιοδήποτε ενδεδειγμένο μέτρο, σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προκειμένου:

[...]

δ) να παρέχουν κάθε πληροφορία και βοήθεια χρήσιμες για την εφαρμογή του άρθρου 56 από τα δικαστήρια».

18 Το άρθρο 56 του κανονισμού, το οποίο τιτλοφορείται «Τοποθέτηση του παιδιού σε άλλο κράτος μέλος», προβλέπει:

«1. Όταν το δικαστήριο το οποίο είναι αρμόδιο βάσει των άρθρων 8 έως 15 προτίθεται να τοποθετήσει το παιδί σε ίδρυμα ή σε ανάδοχη οικογένεια και η τοποθέτηση αυτή θα γίνει σε άλλο κράτος μέλος, συμβουλεύεται προηγουμένως την κεντρική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή αυτού του κράτους μέλους εφόσον η παρέμβαση δημόσιας αρχής προβλέπεται σε αυτό το κράτος μέλος για τις εσωτερικές περιπτώσεις τοποθετήσεων παιδιών.

2. Η απόφαση για την τοποθέτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να ληφθεί στο αιτούν κράτος μέλος μόνον εάν η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση ενέκρινε αυτή την τοποθέτηση.

3. Οι προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2 διαδικασίες διαβούλευσης ή έγκρισης διέπονται από το δίκαιο του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση.

4. Όταν το αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 15 αποφασίσει να τοποθετήσει το παιδί σε ανάδοχη οικογένεια και η τοποθέτηση αυτή θα γίνει σε άλλο κράτος μέλος, και η παρέμβαση δημόσιας αρχής δεν προβλέπεται σε αυτό το κράτος μέλος για τις εσωτερικές περιπτώσεις τοποθέτησης παιδιών, ενημερώνει σχετικώς την κεντρική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή αυτού του κράτους μέλους.»

Το ιρλανδικό νομικό πλαίσιο

19 Από την απάντηση του αιτούντος δικαστηρίου σε αίτηση παροχής διευκρινίσεων που του απευθύνθηκε δυνάμει του άρθρου 104, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας και τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η A. C. προκύπτει ότι στην ιρλανδική έννομη τάξη δεν υφίσταται νομοθετικό πλαίσιο το οποίο να προβλέπει αρμοδιότητα να διαταχθεί ή να ρυθμιστεί τοποθέτηση ανηλίκου για θεραπευτικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς σε κλειστό ίδρυμα, είτε εντός είτε εκτός της επικράτειας του κράτους αυτού. Πάντως, το High Court έχει κρίνει ότι είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί τέτοιων αιτήσεων τοποθετήσεως σε κλειστά ιδρύματα.

20 Οι νομολογιακές αρχές τις οποίες έχει αναπτύξει το αιτούν δικαστήριο πρόκειται να αντικατασταθούν από νομοθετικό πλαίσιο. Οι σχετικές ρυθμίσεις περιελήφθησαν σε τροποποίηση του νόμου περί προστασίας της παιδικής ηλικίας [Child Care (Amendment) Act 2011], αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.

21 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατά το ιρλανδικό δίκαιο, το High Court μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως για την τοποθέτηση, με προστατευτικό σκοπό, παιδιού σε κλειστό ίδρυμα. Κατά την άσκηση της ιδίας και της συνταγματικής φύσεως αρμοδιότητάς του για προάσπιση και διαφύλαξη των δικαιωμάτων των παιδιών, το ως άνω δικαστήριο μπορεί, εξαιρετικώς και για σύντομο χρονικό διάστημα, να διατάξει την τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα, με προστατευτικό σκοπό, προς το συμφέρον του και υπό τον όρο ότι υφίστανται θεραπευτικοί λόγοι οι οποίοι δικαιολογούν τέτοια τοποθέτηση. Προς τον σκοπό αυτό, μπορεί να επιτρέψει την τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα ευρισκόμενο στο εξωτερικό. Αυτές οι αποφάσεις εκδίδονται μόνο με προσωρινή ισχύ και υπόκεινται σε τακτική και ενδελεχή επανεξέταση εκ μέρους του δικαστηρίου, η οποία διενεργείται, κατά κανόνα, σε μηνιαία βάση.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

Τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία ανέκυψε η διαφορά της κύριας δίκης

22 Η S. C. είναι ανήλικη, ιρλανδικής ιθαγένειας, η οποία έχει τη συνήθη διαμονή της στην Ιρλανδία. Η μητέρα της, A. C., ζει στο Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο). Στην απόφαση περί παραπομπής δεν διευκρινίζεται ο τόπος κατοικίας του πατέρα της.

23 Το 2000 η HSE, η οποία είναι η επίσημη αρχή αρμόδια για τα παιδιά των οποίων την ευθύνη αναλαμβάνει το κράτος στην Ιρλανδία, ανέλαβε την επιμέλεια της ανήλικης με τη συναίνεση των γονέων της. Στις 20 Ιουλίου 2000, το District Court εξέδωσε διάταξη με την οποία ανάθετε στην HSE την ευθύνη της S. C. ως τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας της, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Child Care Act, 1991 (νόμος περί προστασίας της παιδικής ηλικίας).

24 Για την S. C. έχουν εφαρμοστεί επανειλημμένα μέτρα τοποθετήσεως από την παιδική της ηλικία, είτε σε ανάδοχες οικογένειες είτε σε ανοικτά ή κλειστά ιδρύματα ευρισκόμενα στην Ιρλανδία.

25 Η S. C. είναι ιδιαίτερα ευάλωτη και έχει σημαντική ανάγκη προστασίας. Έχει επανειλημμένα διαφύγει από τους τόπους τοποθετήσεώς της και η συμπεριφορά της χαρακτηρίζεται από επαναλαμβανόμενη έκθεση σε κινδύνους καθώς και από βίαιες, επιθετικές και αυτοκαταστροφικές πράξεις.

26 Η τελευταία τοποθέτησή της σε κλειστό ίδρυμα στην Ιρλανδία δεν ήταν επιτυχής. Η ανήλικη απομονώθηκε, αρνήθηκε να συμμετάσχει ενεργά στο πρόγραμμα θεραπευτικής φροντίδας και η κατάστασή της επιδεινώθηκε ταχέως. Δραπέτευσε και αποπειράθηκε πολλές φορές να αυτοκτονήσει.

27 Όλοι οι κλινικοί επιστήμονες συμφώνησαν ότι, για τη δική της προστασία, η ανήλικη έπρεπε να παραμείνει σε κλειστό ίδρυμα προκειμένου να εκτιμηθεί η κλινική της κατάσταση και να γίνουν κατάλληλες θεραπευτικές παρεμβάσεις. Έκριναν, όμως, ότι δεν υπάρχει κανένα ίδρυμα στην Ιρλανδία το οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες ανάγκες της S. C.

28 Λόγω των ιδιαίτερων αυτών περιστάσεων, η HSE έκρινε ότι οι ανάγκες της ανήλικης για φροντίδα, προστασία και καλή διαβίωση επέβαλλαν επειγόντως την τοποθέτησή της σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας, ευρισκόμενο στην Αγγλία. Η επιλογή του ιδρύματος φαίνεται να έχει καθοριστεί με βάση το ότι η S. C. εξέφραζε συνεχώς την επιθυμία της να είναι πλησιέστερα στη μητέρα της και το ότι καμία άλλη εναλλακτική λύση όσον αφορά την τοποθέτησή της δεν μπορούσε να καλύψει καλύτερα τις ιδιαίτερες ανάγκες της S. C.

29 Λόγω των επειγουσών περιστάσεων, η HSE κατέθεσε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του High Court με αίτημα να διαταχθεί η τοποθέτηση της S. C. στο, ευρισκόμενο στην Αγγλία, κλειστό ίδρυμα που είχε επιλεγεί.

Η διαδικασία για έγκριση της τοποθετήσεως από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού

30 Στις 29 Σεπτεμβρίου 2011, η HSE πληροφόρησε την ιρλανδική κεντρική αρχή για την ενώπιον του High Court εκκρεμούσα διαδικασία για τοποθέτηση της ανήλικης σε άλλο κράτος μέλος κατ' εφαρμογή του άρθρου 56 του κανονισμού. Τόνισε την ανάγκη να ληφθεί από την κεντρική αρχή για την Αγγλία και την Ουαλία η προβλεπόμενη στο άρθρο 56 του κανονισμού έγκριση για την τοποθέτηση της S. C. Η ιρλανδική κεντρική αρχή απάντησε στην HSE ότι το αίτημα εγκρίσεως δυνάμει του άρθρου αυτού είχε υποβληθεί στην κεντρική αρχή για την Αγγλία και την Ουαλία.

31 Στις 25 Οκτωβρίου 2011, η International Child Abduction & Contact Unit (Μονάδα για τη διεθνή απαγωγή παιδιών και επικοινωνίας, στο εξής: ICACU), ενεργώντας για λογαριασμό του Lord Chancellor, ο οποίος είναι η κεντρική αρχή για την Αγγλία και την Ουαλία, καθώς και ο Official Solicitor (διοικητικός υπεύθυνος της κεντρικής αρχής για την Αγγλία και την Ουαλία) απέστειλαν στην ιρλανδική κεντρική αρχή έγγραφο με τον λογότυπο του κλειστού ιδρύματος και της δημοτικής αρχής της πόλης στην οποία βρίσκεται το ίδρυμα αυτό, το οποίο παρουσίασαν ότι προερχόταν από την τοπική αυτή αρχή. Το εν λόγω έγγραφο αναφέρει ότι το κλειστό ίδρυμα είχε αποδεχθεί την τοποθέτηση της S. C.

32 Στις 10 Νοεμβρίου 2011, η ICACU και ο Official Solicitor απέστειλαν στην ιρλανδική κεντρική αρχή έγγραφο του κλειστού ιδρύματος με το οποίο το ίδρυμα επιβεβαίωνε ότι μπορούσε να προσφέρει στην S. C. τοποθέτηση προβλεπόμενη στο άρθρο 56 του κανονισμού. Ανέφεραν ότι έκλειναν πλέον τον φάκελο και ότι, ως εκ τούτου, η τοποθέτηση επιβεβαιωνόταν.

Η περί τοποθετήσεως διάταξη του High Court

33 Στις 2 Δεκεμβρίου 2011, το High Court, ενεργώντας στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του επί υποθέσεων γονικής μέριμνας, έκρινε ότι το συμφέρον της S. C. επέβαλλε την επείγουσα μεταφορά της σε κλειστό ίδρυμα θεραπευτικής και εκπαιδευτικής φροντίδας, ευρισκόμενο στην Αγγλία. Διέταξε, συνεπώς, την τοποθέτηση της S. C. σε τέτοιο εξειδικευμένο ίδρυμα στην Αγγλία, προσωρινώς και για σύντομο χρονικό διάστημα, προβλέποντας τακτική αναθεώρηση των συνθηκών κρατήσεως και διαβιώσεώς της. Τέτοια τοποθέτηση, η οποία λαμβάνει τον χαρακτήρα υποχρεωτικής κρατήσεως, είναι γνωστή στο ιρλανδικό δίκαιο ως «secure care» (στο εξής: προστατευτική κράτηση).

34 Στη διάταξη που εξέδωσε με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, το αιτούν δικαστήριο ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η απαιτούμενη κατά το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού έγκριση είχε δοθεί και δεν ερχόταν σε αντίθεση ούτε με τις διατάξεις του κανονισμού ούτε του νόμου. Επισήμανε ότι, λαμβανομένου υπόψη του επείγοντος χαρακτήρα της υποθέσεως, εκκρεμούσε το ζήτημα της ενδεχόμενης κινήσεως διαδικασίας στην Αγγλία και την Ουαλία για αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας της αποφάσεως σύμφωνα με τον κανονισμό.

35 Κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής, η HSE μετήγαγε την S. C. στην Αγγλία, όπου διαμένει έκτοτε η ανήλικη, στο πλαίσιο προστατευτικής κρατήσεως. Κατά τον χρόνο της μεταγωγής, η HSE δεν είχε ζητήσει να κηρυχθεί εκτελεστή στο Ηνωμένο Βασίλειο η διάταξη περί τοποθετήσεως.

Η εκκρεμούσα δίκη ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου

36 Το αιτούν δικαστήριο διαπίστωσε ότι όλοι οι διάδικοι, εκτός από την ίδια την ανήλικη, συμφωνούν ότι η τοποθέτηση στο κλειστό ίδρυμα ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες της ανήλικης. Εντούτοις, έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις των διαδίκων και τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία υποβλήθηκαν ενώπιόν του, το αιτούν δικαστήριο εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με ορισμένα ζητήματα.

37 Πρώτον, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να κριθεί αν η διάταξη της 2ας Δεκεμβρίου 2011 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού καθόσον αφορά μέτρο στερητικό της ελευθερίας.

38 Δεύτερον, στα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου δεν αναφερόταν με σαφήνεια ποιός συγκεκριμένος οργανισμός έχει καθοριστεί ρητώς, στο αγγλικό δίκαιο, ως «αρμόδια αρχή» κατά την έννοια του άρθρου 56 του κανονισμού.

39 Σε υποβληθείσα ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υπεύθυνη δήλωση, η κεντρική αρχή για την Αγγλία και την Ουαλία δήλωσε πράγματι ότι δεν ήταν η «αρμόδια αρχή» κατά την έννοια του άρθρου 56 του κανονισμού και ότι δεν υπήρχε συγκεκριμένη αρμόδια αρχή για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, υπό την έννοια ότι την αρμοδιότητα αυτή ασκούν διάφοροι οργανισμοί.

40 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην πράξη, φαίνεται ότι η απαιτούμενη κατά το άρθρο αυτό έγκριση δίνεται από το ίδρυμα στο οποίο πρόκειται να τοποθετηθεί το παιδί. Θα μπορούσε να υπάρξει σύγκρουση συμφερόντων, όταν δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να διατάξει την τοποθέτηση παιδιού σε ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος και το ίδρυμα αυτό είναι επίσης η «αρμόδια αρχή», καθώς θα μπορούσε να αποκομίζει κέρδος από την τοποθέτηση. Το αιτούν δικαστήριο σημειώνει ότι, κατά τον εμπειρογνώμονα στον οποίο απευθύνθηκε, η απαιτούμενη από το άρθρο 56 του κανονισμού έγκριση πρέπει να δίνεται από δημόσιο οργανισμό.

41 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επί της αναγνωρίσεως και της κηρύξεως της εκτελεστότητας της διατάξεως που προβλέπει την τοποθέτηση της S. C.

42 Επισημαίνει ότι, εάν η διαδικασία για την αναγνώριση και την κήρυξη της εκτελεστότητας δικαστικής αποφάσεως για την τοποθέτηση παιδιού πρέπει να κινηθεί και να ολοκληρωθεί πριν τοποθετηθεί το παιδί αυτό από ένα κράτος μέλος σε άλλο κράτος μέλος, αυτό στην πράξη, σε επείγουσες περιπτώσεις, θα μπορούσε να καταστήσει άνευ αποτελέσματος τον κανονισμό. Αντιστρόφως, αν ένα παιδί τοποθετηθεί σε ίδρυμα του κράτους στο οποίο ζητείται η τοποθέτηση πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής και αν η διάταξη περί τοποθετήσεως δεν μπορεί να εκτελεσθεί πριν την ημερομηνία αυτή, αυτό θα μπορούσε επίσης να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα του παιδιού, ιδίως σε ό,τι αφορά την προστασία του.

43 Λαμβάνοντας υπόψη τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν ενώπιόν του, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου δύνανται νομίμως να λάβουν μέτρα δυνάμει της διατάξεως της 2ας Δεκεμβρίου 2011, ιδίως πριν η διάταξη αυτή κηρυχθεί εκτελεστή. Αν ο μόνος τρόπος για να ληφθούν τέτοια μέτρα είναι η λήψη προσωρινών ή ασφαλιστικών μέτρων από τα αγγλικά δικαστήρια, δυνάμει του άρθρου 20 του κανονισμού, αυτό θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα σημαντικές αποφάσεις για την προστασία της S. C. να λαμβάνονται, για μακρό χρονικό διάστημα και σε κρίσιμο χρονικό σημείο όσον αφορά την τοποθέτησή της και την κράτησή της, από δικαστήριο άλλο εκείνου της συνήθους διαμονής της. Τούτο θα ερχόταν σε αντίθεση προς έναν από τους θεμελιώδεις σκοπούς του κανονισμού.

44 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ποια είναι η ακολουθητέα λύση στην περίπτωση που προκύψει ότι η κράτηση δεν είναι σύμφωνη με τον κανονισμό και εάν, σε αυτήν την περίπτωση, η S. C. μπορεί απλώς να εγκαταλείψει το ίδρυμα στο οποίο επί του παρόντος κρατείται μολονότι όλοι οι διάδικοι, εκτός από την ίδια την ανήλικη, συμφωνούν ότι είναι προς το συμφέρον της να παραμείνει προσωρινά εκεί.

45 Τέταρτον, από τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν προκύπτει ότι ενδέχεται να απαιτείται εκ νέου έγκριση κατά το άρθρο 56 του κανονισμού, καθώς και εκ νέου αιτήσεις για αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας της δικαστικής αποφάσεως περί τοποθετήσεως, σε κάθε περίπτωση ανανεώσεως της διατάξεως με την οποία η ανήλικη τίθεται σε προστατευτική κράτηση.

46 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το ενδεχόμενο επιβολής τέτοιων απαιτήσεων για τις ανανεώσεις των διατάξεων θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στην πρακτική και αποτελεσματική εκτέλεση των διατάξεων που εκδίδονται από το αιτούν δικαστήριο ή ως προς τη συνέχεια της τοποθετήσεως παιδιών όπως η S. C. Λόγω της υποχρεώσεως να λαμβάνεται εκ νέου έγκριση και να κινείται εκ νέου η διαδικασία αναγνωρίσεως και κηρύξεως της εκτελεστότητας για καθεμία από αυτές τις ανανεώσεις, θα διακυβευόταν ο ίδιος ο σκοπός του συστήματος αυτού τοποθετήσεων.

47 Προκειμένου να κρίνει ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για την προστασία των συμφερόντων της ανήλικης στην υπόθεση της κύριας δίκης και να αποφανθεί επί του αν η τοποθέτηση σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο στην Αγγλία πρέπει να συνεχισθεί, το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού […] δικαστική απόφαση η οποία διατάσσει την κράτηση παιδιού για ορισμένο χρόνο σε ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος ίδρυμα το οποίο παρέχει θεραπευτική και εκπαιδευτική φροντίδα;

2) Εάν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι καταφατική, ποιες είναι οι τυχόν υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 56 του κανονισμού […] όσον αφορά τη φύση των διαδικασιών διαβουλεύσεως και εγκρίσεως έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική προστασία παιδιού που κρατείται υπό τέτοιες συνθήκες;

3) Στην περίπτωση που δικαστήριο κράτους μέλους έχει εξετάσει το ενδεχόμενο τοποθετήσεως παιδιού για ορισμένο χρονικό διάστημα σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας σε άλλο κράτος μέλος και έχει λάβει την έγκριση του κράτους αυτού κατά το άρθρο 56 του κανονισμού […], επιβάλλεται η αναγνώριση και/ή η κήρυξη της εκτελεστότητας της αποφάσεως του δικαστηρίου αυτού η οποία διατάσσει την τοποθέτηση παιδιού για ορισμένο χρόνο σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, ως προϋπόθεση για να γίνει η τοποθέτηση;

4) Παράγει δικαστική απόφαση διατάσσουσα την τοποθέτηση παιδιού για ορισμένο χρόνο σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος και για την οποία έχει δοθεί έγκριση από το κράτος μέλος αυτό κατά το άρθρο 56 του κανονισμού […], έννομα αποτελέσματα στο κράτος μέλος αυτό πριν την αναγνώριση και/ή την κήρυξη της εκτελεστότητάς της κατόπιν ολοκληρώσεως των διαδικασιών με αντικείμενο την αναγνώριση και/ή την κήρυξη της εκτελεστότητας;

5) Όταν η ισχύς της δικαστικής αποφάσεως η οποία διατάσσει την τοποθέτηση παιδιού για ορισμένο χρόνο σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος κατά το άρθρο 56 του κανονισμού […] παρατείνεται για ορισμένο χρόνο, πρέπει να δίδεται η έγκριση του άρθρου 56 για κάθε παράταση;

6) Όταν η ισχύς της δικαστικής αποφάσεως η οποία διατάσσει την τοποθέτηση παιδιού για ορισμένο χρόνο σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος κατά το άρθρο 56 του κανονισμού […] παρατείνεται για ορισμένο χρόνο, πρέπει η σχετική με την κάθε παράταση απόφαση να αναγνωρίζεται και να κηρύσσεται εκτελεστή στο κράτος μέλος αυτό;»

Επί της επείγουσας διαδικασίας

48 Το High Court ζήτησε να εφαρμοστεί για την υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως η επείγουσα διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 104β του Κανονισμού Διαδικασίας.

49 Το αιτούν δικαστήριο αιτιολόγησε το αίτημά του αναφέροντας, αφενός, ότι η υπόθεση αυτή αφορά παιδί το οποίο έχει τεθεί υπό προστατευτική κράτηση παρά τη θέλησή του σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας. Εκθέτει, αφετέρου, ότι πρόκειται επίσης για δίκη που αφορά την επιμέλεια παιδιού, το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ιρλανδία, και το οποίο το αιτούν δικαστήριο τοποθέτησε σε ίδρυμα κλειστής φροντίδας ευρισκόμενο στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, στο οποίο η δικαιοδοσία του εξαρτάται από το κατά πόσον εφαρμόζεται ο κανονισμός σε αυτή τη δίκη περί τοποθετήσεως και, άρα, από την απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα. Σε απάντησή του σε αίτηση παροχής διευκρινίσεων υπογράμμισε ότι η κατάσταση της ανήλικης επιβάλλει τη λήψη επείγοντων μέτρων. Η ενηλικίωσή της, χρονικό σημείο από το οποίο δεν θα υπάγεται πλέον στη

δικαιοδοσία του αιτούντος δικαστηρίου όσον αφορά την προστασία της παιδικής ηλικίας, πλησιάζει και η κατάστασή της επιβάλλει τη για σύντομο χρονικό διάστημα κράτησή της σε κλειστό ίδρυμα, καθώς και την εφαρμογή προγράμματος ελεγχόμενης και σταδιακώς αυξανόμενης ελευθερίας προκειμένου να καταστεί δυνατή η τοποθέτησή της στην οικογένειά της στην Αγγλία.

50 Υπό τις περιστάσεις αυτές, βάσει προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, το τρίτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε, στις 29 Φεβρουαρίου 2012, να δεχθεί το αίτημα του αιτούντος δικαστηρίου προς εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας επί της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

51 Παράλληλα με την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο υποχρέωσε την HSE να ζητήσει τη συνδρομή του High Court (England and Wales), Family Division (Ηνωμένο Βασίλειο), κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 του κανονισμού, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι την ευθύνη της ανήλικης θα αναλάβει κλειστό ίδρυμα στην Αγγλία στο οποίο αυτή θα παραμείνει, εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπό κρίση υπόθεση.

52 Στις 24 Φεβρουαρίου 2012, η HSE κατέθεσε ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Family Division, αίτηση προσωρινών ή ασφαλιστικών μέτρων, δυνάμει του άρθρου 20 του κανονισμού, σχετικά με την τοποθέτηση της S. C. στην Αγγλία. Το ως άνω δικαστήριο δέχθηκε αυθημερόν την αίτησή αυτή. Μεταξύ άλλων, διέταξε ως προσωρινό μέτρο, ως την έκδοση άλλης αποφάσεως του High Court of Justice, την υποχρεωτική παραμονή της S. C. στο κλειστό ίδρυμα προκειμένου να τυγχάνει εκεί της αναγκαίας μέριμνας και φροντίδας, και εξουσιοδότησε τον διευθυντή και το προσωπικό του ιδρύματος να λαμβάνουν ορισμένα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης, αν είναι απαραίτητο, της χρήσεως ευλόγου βαθμού βίας προκειμένου να κρατηθεί ή να επανεισαχθεί η **S. C.** στο συγκεκριμένο ίδρυμα.

53 Η HSE ζήτησε επίσης να κηρυχθεί εκτελεστή στο Ηνωμένο Βασίλειο έναντι της S. C., εκπροσωπούμενης από τον επίτροπό της, της A. C. και της τοπικής αρχής στην οποία υπάγεται το ευρισκόμενο στην Αγγλία κλειστό ίδρυμα, η απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου με την οποία διατάχθηκε, στις 2 Δεκεμβρίου 2011, η τοποθέτηση της S. C. στο κλειστό ίδρυμα αυτό. Η αίτηση αυτή κατατέθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 2012.

54 Με διάταξη της 8ης Μαρτίου 2012, το High Court of Justice (England & Wales), Family Division, κήρυξε εκτελεστή στην Αγγλία και την Ουαλία την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 2011, κατ' εφαρμογή του άρθρου 28, παράγραφος 2, του κανονισμού. Η σχετική πράξη απεστάλη στην HSE προκειμένου να επιδοθεί στις εναγόμενες της κύριας δίκης.

55 Στην απάντησή του στο αίτημα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του Δικαστηρίου το αιτούν δικαστήριο επισήμανε ότι ανανέωσε τη διάταξη περί τοποθετήσεως της 2ας Δεκεμβρίου 2011 στις 6, 9, 16 και 21 Δεκεμβρίου 2011 καθώς και στις 11, 23 και 27 Ιανουαρίου, 3, 7, 9, 16, και 24 Φεβρουαρίου, καθώς και στις 9 Μαρτίου 2012.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

56 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους η οποία διατάσσει την τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα θεραπευτικής και εκπαιδευτικής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, η οποία συνεπάγεται την για προστατευτικούς σκοπούς στέρηση της ελευθερίας του για ορισμένο χρονικό διάστημα.

57 Από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού προκύπτει ότι, για να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των παιδιών, ο κανονισμός αυτός καλύπτει όλες τις αποφάσεις σε θέματα γονικής μέριμνας, περιλαμβανομένων των μέτρων προστασίας του παιδιού (απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2007, C-435/06, C, Συλλογή 2007, σ. I-10141, σκέψεις 47 και 48).

58 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού ορίζει ότι αυτός εφαρμόζεται, σε αστικές υποθέσεις, που αφορούν «την ανάθεση, την άσκηση, την ανάθεση σε τρίτο, την ολική ή μερική αφαίρεση της γονικής μέριμνας».

59 Το άρθρο 2, παράγραφος 7, του κανονισμού ορίζει τη «γονική μέριμνα» ως «το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από το νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού». Στην έννοια αυτή, η οποία ορίζεται ευρέως (απόφαση C, προπαρατεθείσα, σκέψη 49), εμπίπτουν μεταξύ άλλων «το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας», περιλαμβανομένων στο δικαίωμα επιμέλειας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που αφορούν τη φροντίδα για το πρόσωπο του παιδιού και, ειδικότερα, το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής του, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 9, του κανονισμού. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 8, του κανονισμού, ως δικαιούχος της γονικής μέριμνας ορίζεται «κάθε πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα παιδιού». Είναι συνεπώς αδιάφορο αν το δικαίωμα επιμέλειας έχει ανατεθεί σε διοικητική υπηρεσία, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης.

60 Η κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού έννοια των «αστικών υποθέσεων» πρέπει να ερμηνευθεί ως δυνάμενη να περιλάβει ακόμη και μέτρα τα οποία, υπό το πρίσμα της έννομης τάξεως κράτους μέλους, διέπονται από το δημόσιο δίκαιο (απόφαση C, προπαρατεθείσα, σκέψη 51). Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι απόφαση κράτους μέλους με την οποία διατάσσεται η αφαίρεση της επιμέλειας παιδιού και η ανάθεσή της σε ανάδοχη οικογένεια, η οποία κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, εμπίπτει στην έννοια των «αστικών υποθέσεων», εφόσον έχει ληφθεί στο πλαίσιο των κανόνων δημοσίου δικαίου κράτους μέλους για την προστασία της παιδικής ηλικίας (απόφαση της 2ας Απριλίου 2009, C-523/07, A, Συλλογή 2009, σ. I-2805, σκέψη 29).

61 Η παράγραφος 2, στοιχείο δ', του εν λόγω άρθρου 1 ορίζει ότι οι υποθέσεις αυτές μπορούν να αφορούν «την τοποθέτηση του παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα».

62 Ομοίως, το άρθρο 56 του κανονισμού μνημονεύει ρητώς την τοποθέτηση παιδιού σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους.

63 Βέβαια, τα άρθρα 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ', και 56 του κανονισμού δεν μνημονεύουν ρητώς τις αποφάσεις δικαστηρίων κράτους μέλους περί τοποθετήσεως παιδιού σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους, όταν η τοποθέτηση αυτή περιλαμβάνει περίοδο στερήσεως της ελευθερίας για θεραπευτικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς. Το γεγονός αυτό, όμως, δεν είναι τέτοιας φύσεως ώστε να εξαιρέσει τις αποφάσεις αυτές από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Πράγματι, από τη σκέψη 30 της

προπαρατεθείσας αποφάσεως C προκύπτει ότι η απαρίθμηση που γίνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού είναι ενδεικτική και όχι αποκλειστική, όπως φαίνεται από τη χρήση του όρου «ιδίως».

64 Όπως υποστήριξαν όλοι οι διάδικοι καθώς και οι Κυβερνήσεις που υπέβαλαν παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην έννοια της τοποθετήσεως σε ίδρυμα περιλαμβάνεται η τοποθέτηση σε κλειστό ίδρυμα. Πράγματι, κάθε άλλη ερμηνεία θα εξαιρούσε από την εφαρμογή του κανονισμού παιδιά ευρισκόμενα σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση, για τα οποία τέτοια τοποθέτηση είναι αναγκαία, και θα ερχόταν σε αντίθεση προς τον εκτιθέμενο στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη σκοπό του κανονισμού που συνίσταται στη διασφάλιση ίσης μεταχειρίσεως όλων των παιδιών.

65 Στο άρθρο 1, παράγραφος 3, του κανονισμού προβλέπονται εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του. Το σημείο ζ' της διατάξεως αυτής εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού μόνο τα «μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα ποινικών αδικημάτων που διαπράχθηκαν από παιδιά» και, κατά συνέπεια, το μέτρο κρατήσεως παιδιού ως κύρωση για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος. Ως εκ τούτου, η συνδυαζόμενη με στερητικά της ελευθερίας μέτρα τοποθέτηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού όταν η τοποθέτηση διατάσσεται για την προστασία του παιδιού, και όχι ως κύρωση.

66 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους η οποία διατάσσει την τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα θεραπευτικής και εκπαιδευτικής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, η οποία συνεπάγεται την για προστατευτικούς σκοπούς στέρηση της ελευθερίας του για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

67 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί ποιο είναι το περιεχόμενο των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 56 του κανονισμού όσον αφορά τη φύση των διαδικασιών διαβουλεύσεως και εγκρίσεως της τοποθετήσεως παιδιού, όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, αυτή συνεπάγεται στέρηση της ελευθερίας του.

68 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, κατ' αρχήν, δεν απόκειται στο δικαστήριο κράτους μέλους να ελέγξει την δοθείσα από άλλο κράτος μέλος έγκριση συγκεκριμένης τοποθετήσεως. Επειδή η υπό κρίση υπόθεση αφορά το συμφέρον παιδιού τοποθετημένου σε κλειστό ίδρυμα σε άλλο κράτος μέλος και το οποίο είναι ιδιαίτερα ευάλωτο, διερωτάται, υπό το πρίσμα του άρθρου 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), εάν το άρθρο 56 έχει την έννοια ότι υποχρεώνει κάθε δικαστήριο το οποίο εξετάζει το ενδεχόμενο τοποθετήσεως παιδιού σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους να βεβαιώνεται ότι η έγκριση που έχει λάβει από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους αυτού είναι ισχυρή.

69 Στο πλαίσιο αυτό, ερωτά εάν η αρμόδια για την έγκριση αρχή πρέπει να είναι οργανισμός ρητώς οριζόμενος με απόφαση του οικείου κράτους μέλους, ο οποίος να είναι σε θέση να διασφαλίζει την αμερόληπτη εκτίμηση επί του αν με την τοποθέτηση το παιδί θα τύχει της κατάλληλης φροντίδας και προστασίας και εάν η τοποθέτηση είναι προς το συμφέρον του. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, σε κάθε περίπτωση, ότι δεν μπορεί να είναι αρμόδια αρχή το ίδρυμα στο οποίο εξετάζεται να γίνει η τοποθέτηση.

70 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 56, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει ότι είναι υποχρεωτικό να αναζητηθεί η γνώμη της της κεντρικής αρχής του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ή άλλης αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους αυτού εφόσον η παρέμβαση δημόσιας αρχής προβλέπεται για τις εσωτερικές περιπτώσεις τοποθετήσεως παιδιών. Όταν τέτοια

παρέμβαση δεν προβλέπεται, υφίσταται μόνο υποχρέωση, κατά το άρθρο 56, παράγραφος 4, του κανονισμού, για ενημέρωση της κεντρικής αρχής στο κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ή άλλης αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους αυτού.

71 Εν προκειμένω, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δήλωσε ότι η παρέμβαση δημόσιου οργανισμού είναι αναγκαία σε εσωτερική υπόθεση τοποθετήσεως παιδιού η οποία, εξάλλου, θα ήταν παρόμοια με αυτήν της υποθέσεως της κύριας δίκης.

72 Κατά το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού, η απόφαση για την τοποθέτηση παιδιού σε άλλο κράτος μέλος δύναται να ληφθεί μόνο αν η «αρμόδια αρχή» στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση έχει εγκρίνει την τοποθέτηση.

73 Από τη φράση «κεντρική αρχή ή άλλη αρμόδια αρχή», που περιέχεται στο άρθρο 56, παράγραφος 1, προκύπτει ότι η κεντρική αρχή μπορεί να είναι μία από τις αρμόδιες αρχές. Η έννοια της «αρμόδιας αρχής» στο άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού περιλαμβάνει, επομένως, είτε την «κεντρική αρχή» είτε κάθε «άλλη αρμόδια αρχή» της παραγράφου 1. Κατά συνέπεια, το άρθρο 56 του κανονισμού επιτρέπει αποκεντρωμένο σύστημα το οποίο περιλαμβάνει περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές.

74 Το άρθρο 56 του κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με τα άρθρα 53 έως 55 του ίδιου κανονισμού.

75 Το άρθρο 53 του κανονισμού προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες κεντρικές αρχές «επιφορτισμένες να παρέχουν τη συνδρομή τους στην εφαρμογή του [...] κανονισμού», των οποίων καθορίζει επίσης την κατά τόπον ή καθ' ύλην αρμοδιότητα. Το άρθρο 54 του κανονισμού ορίζει τις γενικές αρμοδιότητες των κεντρικών αρχών και αναφέρει ότι λαμβάνουν μέτρα για τη βελτίωση της εφαρμογής του κανονισμού.

76 Το άρθρο 55 του κανονισμού ορίζει ότι οι κεντρικές αρχές, κατόπιν αιτήματος κεντρικής αρχής άλλου κράτους μέλους ή του δικαιούχου γονικής μέριμνας, συνεργάζονται στο πλαίσιο συγκεκριμένων υποθέσεων με σκοπό την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού. Κατά το στοιχείο δ' της διατάξεως αυτής, οι κεντρικές αρχές λαμβάνουν απευθείας ή μέσω δημοσίων αρχών ή άλλων οργανισμών κάθε ενδεδειγμένο μέτρο προκειμένου να παράσχουν πληροφορίες και βοήθεια χρήσιμες για την εφαρμογή από τα δικαστήρια του άρθρου 56 του κανονισμού.

77 Πέραν των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 53 έως 56 του κανονισμού, τα κράτη μέλη έχουν περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τη διαδικασία εγκρίσεως.

78 Πράγματι, το άρθρο 56, παράγραφος 3, του κανονισμού ορίζει ρητώς ότι οι διαδικασίες για τη λήψη της εγκρίσεως διέπονται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση.

79 Εντούτοις, όπως επισήμαναν μεταξύ άλλων η Α. C. και η Επιτροπή, το κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση πρέπει να μεριμνά ώστε η εθνική του νομοθεσία να μην αντιβαίνει στους σκοπούς του κανονισμού ή να τον καθιστά άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας.

80 Σκοπός του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού είναι να δώσει τη δυνατότητα, αφενός, στις αρμόδιες αρχές του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση να εγκρίνουν ή να μην εγκρίνουν την ενδεχόμενη υποδοχή του συγκεκριμένου παιδιού και, αφετέρου, στα δικαστήρια του αιτούντος κράτους να έχουν τη βεβαιότητα, προτού λάβουν απόφαση περί τοποθετήσεως παιδιού σε ίδρυμα, ότι στο κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση θα ληφθούν μέτρα προκειμένου να πραγματοποιηθεί η τοποθέτηση στο κράτος αυτό.

81 Όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού, η τοποθέτηση πρέπει να έχει εγκριθεί από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση προτού το δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως εκδώσει απόφαση περί τοποθετήσεως. Ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της εγκρίσεως τονίζεται από το ότι το άρθρο 23, στοιχείο ζ', του κανονισμού προβλέπει ότι απόφαση που αφορά τη γονική μέριμνα δεν αναγνωρίζεται αν δεν έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 56 διαδικασία.

82 Συνεπώς, τα κράτη μέλη καλούνται να προβλέψουν σαφείς κανόνες και διαδικασίες για την προβλεπόμενη στο άρθρο 56 του κανονισμού έγκριση, ώστε να κατοχυρώσουν την ασφάλεια δικαίου και να εξασφαλίσουν την ταχεία λήψη αποφάσεως. Οι διαδικασίες πρέπει ιδίως να επιτρέπουν στο δικαστήριο που εξετάζει το ενδεχόμενο τοποθετήσεως τον ευχερή προσδιορισμό της αρμόδιας αρχής και στην αρμόδια αρχή να χορηγεί ή να αρνείται την έγκριση σε σύντομο χρονικό διάστημα.

83 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμισθεί η σημασία του ρόλου των αρμόδιων αρχών κατά το άρθρο 55 του κανονισμού. Είναι ουσιώδες για την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού να συνεργάζονται οι κεντρικές αρχές, κατόπιν αιτήματος κεντρικής αρχής άλλου κράτους μέλους ή του δικαιούχου της γονικής μέριμνας, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζουν ότι τα δικαστήρια του αιτούντος κράτους μέλους θα έχουν σαφείς και ακριβείς πληροφορίες για να εφαρμόσουν το άρθρο 56 του κανονισμού.

84 Όσον αφορά την έννοια της «αρμόδιας αρχής» για την έγκριση αποφάσεως δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους περί τοποθετήσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατ' αρχήν, με τον όρο «αρχή» νοείται αρχή διεπόμενη από το δημόσιο δίκαιο.

85 Τόσο οι διάδικοι όσο και οι κυβερνήσεις που υπέβαλαν παρατηρήσεις συμφωνούν ως προς την ερμηνεία αυτή.

86 Εξάλλου, η εν λόγω ερμηνεία προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 56 του κανονισμού. Σύμφωνα με ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις απαιτείται η έγκριση κρατικής αρχής. Σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις γίνεται χρήση όρων με τους οποίους υπονοείται ο κρατικός χαρακτήρας του επιφορτισμένου με την έγκριση φορέα. Επιπλέον, στην παράγραφο 1 του άρθρου 56 του κανονισμού γίνεται αναφορά στις «δημόσιες αρχές» των οποίων απαιτείται η παρέμβαση για τις εσωτερικές υποθέσεις τοποθετήσεως παιδιών σε κράτος μέλος.

87 Πρέπει εντούτοις να λαμβάνονται υπόψη οι αποκλίνουσες αντιλήψεις των κρατών μελών ως προς την υπαγωγή ή μη στο δημόσιο δίκαιο, δεδομένου ότι το άρθρο 56, παράγραφος 3, του κανονισμού παραπέμπει, όσον αφορά τις λεπτομέρειες της διαδικασίας εγκρίσεως στο εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση.

88 Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι έγκριση προερχόμενη από το ίδρυμα που υποδέχεται παιδιά έναντι αμοιβής δεν μπορεί, αφ' εαυτής, να συνιστά έγκριση αρμόδιας αρχής κατά την έννοια του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού. Πράγματι, η αμερόληπτη εκτίμηση του κατάλληλου χαρακτήρα της προτεινόμενης τοποθετήσεως αποτελεί ουσιώδες μέτρο προστασίας του παιδιού, ιδίως όταν η τοποθέτηση αυτή συνεπάγεται στέρηση της ελευθερίας του. Ίδρυμα το οποίο αποκομίζει κέρδος από την τοποθέτηση δεν είναι σε θέση να κρίνει αμερόληπτα ως προς το σημείο αυτό.

89 Λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, όπως εκτέθηκαν στις σκέψεις 39 και 40 της παρούσας αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο διερωτήθηκε αν, στην περίπτωση που ο δικαστής ο οποίος εξέτασε το ενδεχόμενο τοποθετήσεως στηρίχθηκε σε κατά τα φαινόμενα νόμιμη έγκριση χωρίς να μπορέσει να βεβαιωθεί ότι αυτή προερχόταν όντως από την αρμόδια αρχή, υπάρχει δυνατότητα τακτοποιήσεως μολονότι έχει ήδη πραγματοποιηθεί, προς το συμφέρον του παιδιού, η τοποθέτηση.

90 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επισημάνθηκε ότι θα ήταν ευκταίο, προς το συμφέρον του παιδιού, να επιτραπεί τέτοια εκ των υστέρων τακτοποίηση εφόσον αποδειχθεί ότι είχαν γίνει οι αναγκαίες ενέργειες για τη λήψη της εγκρίσεως και ο δικαστής ο οποίος αποφάσισε την τοποθέτηση δεν είναι βέβαιος αν η απαιτούμενη από το άρθρο 56 του κανονισμού έγκριση έχει δοθεί εγκύρως από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση. Πρόκειται συνεπώς για διόρθωση ορισμένης πτυχής της διαδικασίας.

91 Η Επιτροπή προέβαλε την περίπτωση κατά την οποία ο δικαστής που αποφάσισε την τοποθέτηση θεωρεί ότι έχει την έγκριση κατά το άρθρο 56 του κανονισμού αλλά, λόγω παρανοήσεως, έλαβε απόφαση η οποία βαίνει πέρα από την έγκριση που δόθηκε από την αρμόδια αρχή του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση. Σε τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή δεν θα είχε αντίρρηση να ερμηνευθεί ο κανονισμός κατά τέτοιο τρόπο ώστε, ενώ έχει κινηθεί η διαδικασία εκτελέσεως, ο δικαστής να αναστέλλει τη διαδικασία και να είναι δυνατή σε εκείνο το χρονικό σημείο η λήψη της εγκρίσεως του άρθρου 56 του κανονισμού.

92 Συναφώς, έχει σημασία, στην περίπτωση που ο δικαστής του αιτούντος κράτους μέλους αποφάνθηκε επί της τοποθετήσεως στηριζόμενος σε κατά τα φαινόμενα νόμιμη έγκριση της αρμόδιας αρχής, αλλά από τις πληροφορίες για τη διαδικασία εγκρίσεως κατά το άρθρο 56 του κανονισμού ανακύπτει αβεβαιότητα ως προς το αν οι απαιτήσεις του άρθρου αυτού έχουν πλήρως τηρηθεί, να έχει τη δυνατότητα εκ των υστέρων επανορθώσεως της καταστάσεως προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η έγκριση έχει δοθεί εγκύρως.

93 Αντιθέτως αν δεν έχει γίνει καμία διαβούλευση μεταξύ των συγκεκριμένων κεντρικών αρχών ή δεν υπάρχει καμία έγκριση εκ μέρους αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, η διαδικασία για λήψη εγκρίσεως πρέπει να επαναληφθεί και ο δικαστής του αιτούντος κράτους μέλους οφείλει να εκδώσει νέα απόφαση περί τοποθετήσεως αφού βεβαιωθεί ότι η έγκριση έχει ληφθεί εγκύρως.

94 Πρέπει ακόμη να διευκρινισθεί ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δήλωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι, αντιθέτως προς όσα αναφέρει η απόφαση περί παραπομπής, το επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης κλειστό ίδρυμα δεν είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διοικείται από την τοπική αρχή και, κατά συνέπεια, η απαιτούμενη έγκριση κατά το άρθρο 56 είχε εγκύρως δοθεί.

95 Συνεπώς, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η κατά το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού έγκριση πρέπει να δοθεί, πριν την έκδοση της αποφάσεως περί τοποθετήσεως, από αρμόδια αρχή, διεπόμενη από το δημόσιο δίκαιο. Δεν αρκεί να δοθεί έγκριση από το ίδρυμα στο οποίο πρέπει να τοποθετηθεί το παιδί. Σε περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, κατά τις οποίες το δικαστήριο κράτους μέλους που αποφάσισε την τοποθέτηση έχει αβεβαιότητα ως προς το αν έχει δοθεί εγκύρως έγκριση στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, επειδή δεν κατέστη δυνατόν να βεβαιωθεί ποια ήταν η αρμόδια αρχή στο κράτος αυτό, είναι δυνατή τακτοποίηση προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης εκπλήρωση της κατά το άρθρο 56 του κανονισμού απαιτήσεως για έγκριση.

Επί του τρίτου και του τέταρτου ερωτήματος

96 Με το τρίτο και το τέταρτο ερώτημά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους η οποία διατάσσει την αναγκαστική τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος πρέπει, πριν την εκτέλεσή της στο κράτος μέλος εκτελέσεως, να αναγνωρισθεί και να κηρυχθεί εκτελεστή στο κράτος μέλος αυτό. Ζητεί επίσης να διευκρινισθεί αν τέτοια απόφαση περί τοποθετήσεως παράγει έννομα αποτελέσματα στο κράτος μέλος εκτελέσεως πριν κηρυχθεί εκτελεστή.

97 Σε απάντηση σε ερωτήματα που της απηύθυνε το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 24, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 54α του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δήλωσε ότι η διάταξη της 2ας Δεκεμβρίου 2011 εγγράφηκε για εκτέλεση στο Ηνωμένο Βασίλειο με διάταξη του High Court of Justice (England & Wales), Family Division, Principal Registry (Ηνωμένο Βασίλειο), της 8ης Μαρτίου 2012.

98 Η HSE, η S. C., η A. C., η Ιρλανδία και η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι το άρθρο 21 του κανονισμού καθιερώνει τεκμήριο αναγνωρίσεως, σε όλα τα κράτη μέλη, των αποφάσεων που εκδίδονται από δικαστήρια κράτους μέλους. Επίσης, όταν δικαστήριο κράτους μέλους έχει εξετάσει το ενδεχόμενο τοποθετήσεως ανηλίκου παιδιού, για ορισμένο χρονικό διάστημα, σε ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος και έχει λάβει την έγκριση του κράτους αυτού κατά το άρθρο 56 του κανονισμού, δεν είναι πάντοτε απαραίτητη η κατάθεση αιτήσεως με αίτημα την κήρυξη της εκτελεστότητας της αποφάσεως αυτής περί τοποθετήσεως προκειμένου να έχει αποτελέσματα στο κράτος μέλος εκτελέσεως, όπως συμβαίνει και σε κατάσταση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης.

99 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή εκτιμούν, αντιθέτως, ότι τέτοια απόφαση δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα εφόσον δεν έχει κηρυχθεί εκτελεστή από δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως.

Επί της αναγνωρίσεως

100 Κατά το άρθρο 21 του κανονισμού, οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς καμία διαδικασία.

101 Όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, η αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των δικαστικών αποφάσεων είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για τη δημιουργία πραγματικά ενιαίου δικαστικού χώρου (απόφαση της 15ης Ιουλίου 2010, C-256/09, Purrucker, Συλλογή 2010, σ. I-7349, σκέψη 70).

102 Κατά την εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, η αναγνώριση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

103 Ακριβώς αυτή η αμοιβαία εμπιστοσύνη κατέστησε δυνατή τη θέσπιση δεσμευτικού συστήματος διεθνούς δικαιοδοσίας, προς το οποίο οφείλουν να συμμορφώνονται όλα τα δικαστήρια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, και τη συνακόλουθη παραίτηση των κρατών μελών από τους κανόνες της εσωτερικής τους νομοθεσίας περί αναγνωρίσεως και εκτελέσεως αλλοδαπών αποφάσεων υπέρ ενός απλουστευμένου μηχανισμού αναγνωρίσεως και εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων στο πλαίσιο διαδικασιών σχετικών με τη γονική μέριμνα (απόφαση Purrucker, προπαρατεθείσα, σκέψη 72). Όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 24 του εν λόγω κανονισμού, τα δικαστήρια των άλλων κρατών μελών δεν μπορούν να ελέγξουν την κρίση του πρώτου δικαστηρίου επί της δικαιοδοσίας του. Επιπροσθέτως, το άρθρο 26 του κανονισμού ορίζει ότι, σε καμία περίπτωση, δεν μπορεί να γίνει επί της ουσίας αναθεώρηση αποφάσεως.

104 Οι λόγοι για τη μη αναγνώριση αποφάσεων που αφορούν τη γονική μέριμνα απαριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 23 του κανονισμού. Κατά το άρθρο 23, στοιχείο ζ', απόφαση που αφορά τη γονική μέριμνα δεν αναγνωρίζεται όταν δεν έχει τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 56 του κανονισμού.

105 Η απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους περί τοποθετήσεως παιδιού σε ίδρυμα άλλου κράτους μέλους τυγχάνει αναγνωρίσεως στο κράτος αυτό, εφόσον και για όσο χρόνο δεν έχει εκδοθεί απόφαση περί μη αναγνωρίσεως στο κράτος μέλος αυτό.

106 Από τη δικογραφία δεν προκύπτει αν ένας των διαδίκων έχει ζητήσει την έκδοση αποφάσεως για τη μη αναγνώριση της αποφάσεως περί τοποθετήσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 21, παράγραφος 3, του κανονισμού.

Επί της ανάγκης κηρύξεως της εκτελεστότητας

107 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, του κανονισμού, οι «αποφάσεις που εκδόθηκαν σε κράτος μέλος για την άσκηση της γονικής μέριμνας παιδιού, οι οποίες είναι εκτελεστές σε αυτό το κράτος μέλος και έχουν επιδοθεί, μπορούν να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκτελεστές με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου».

108 Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η εγγραφή της αποφάσεως για εκτέλεση στην Αγγλία και την Ουαλία, στη Σκοτία ή στη Βόρεια Ιρλανδία, ανάλογα με τον τόπο εκτελέσεως, υποκαθιστά την κήρυξη της εκτελεστότητας, κατά το άρθρο 28, παράγραφος 2, του κανονισμού.

109 Η S. C. υποστήριξε ότι ο κανονισμός δεν επιβάλλει, γενικώς, την κήρυξη της εκτελεστότητας αναγκαστικού μέτρου σε βάρος παιδιού, καθώς τέτοια κήρυξη εκτελεστότητας απαιτείται μόνο για την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεως κατά ενηλίκων. Στη διαφορά της κύριας δίκης, όμως, τόσο ο επίτροπος όσο και η μητέρα της S. C., η οποία είναι διάδικος, δήλωσαν ότι συμφωνούν με την τοποθέτηση. Η Γερμανική Κυβέρνηση εξέφρασε παρόμοια άποψη, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποστηρίζοντας ότι μέτρα τα οποία σκοπό έχουν την εφαρμογή αποφάσεως η οποία έχει ληφθεί παρά τη θέληση παιδιού δεν εμπίπτουν στην έννοια της εκτελέσεως.

110 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι απόφαση με την οποία διατάσσεται η τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα εμπίπτει στις αποφάσεις που αφορούν την άσκηση της γονικής μέριμνας. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, το παιδί αντιτάχθηκε στη δικαστική απόφαση με την οποία διατάχθηκε η τοποθέτησή του σε τέτοιο ίδρυμα, επειδή στερείται την ελευθερία του παρά τη θέλησή του. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, επιπλέον, ότι, αν η S. C. δραπετεύσει από το κλειστό ίδρυμα στο οποίο είναι τοποθετημένη, η αρωγή των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου θα είναι απαραίτητη προκειμένου να επανέλθει με τη βία στο ίδρυμα αυτό, για τη δική της προστασία.

111 Απόφαση με την οποία διατάσσεται τοποθέτηση σε κλειστό ίδρυμα αφορά το θεμελιώδες δικαίωμα στην ελευθερία το οποίο, κατά το άρθρο 6 του Χάρτη, έχει «κάθε πρόσωπο» και, κατά συνέπεια, και οι «ανήλικοι».

112 Πρέπει να προστεθεί ότι, σε περιπτώσεις που τα πρόσωπα τα οποία ασκούν τη γονική μέριμνα έχουν συναινέσει στην τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα, η στάση αυτών των προσώπων ενδέχεται να μεταβληθεί ανάλογα με την αλλαγή των περιστάσεων.

113 Συνεπώς, για να διασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία του συστήματος που προβλέπει ο κανονισμός, προϋπόθεση της αναγκαστικής εκτελέσεως σε βάρος παιδιού αποφάσεως δικαστηρίου κράτους μέλους με την οποία διατάσσεται η τοποθέτησή του σε κλειστό ίδρυμα άλλου κράτους μέλους είναι η κήρυξη της εκτελεστότητάς της στο κράτος αυτό.

114 Το αιτούν δικαστήριο καθώς και η HSE, η S. C., η Ιρλανδία και η Γερμανική Κυβέρνηση εξέφρασαν πάντως τις ανησυχίες τους, βάσει των εξαιρετικά επειγουσών περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, όσον αφορά τη σύμφυτη με την κίνηση διαδικασίας εκτελέσεως απώλεια χρόνου. Το ενδεχόμενο τοποθετήσεως στην Αγγλία εξετάστηκε μόνο ελλείψει δυνατότητας κατάλληλης τοποθετήσεως στην Ιρλανδία και δεν ήταν δυνατό να καθυστερήσει περαιτέρω λόγω του υψηλού κινδύνου βλάβης της φυσικής ακεραιότητας του συγκεκριμένου παιδιού.

115 Η επιχειρηματολογία τους στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στο επιχείρημα ότι η εφαρμογή σε ένα κράτος μέλος τοποθετήσεως που αποφασίστηκε σε άλλο κράτος μέλος δεν μπορεί να εξαρτάται, λόγω του επείγοντος χαρακτήρα και του συμφέροντος του παιδιού, από πράξη του κράτους εκτελέσεως σχετικά με την εκτελεστότητα της αποφάσεως περί τοποθετήσεως που εκδόθηκε στο αιτούν κράτος. Η απαίτηση κηρύξεως της εκτελεστότητας θα έθετε εν αμφιβόλω την αποτελεσματικότητα των διασυνοριακών τοποθετήσεων.

116 Πρέπει, πάντως, να επισημανθεί ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, στο κεφάλαιο III, τμήμα 4, του κανονισμού, ρητώς εξαίρεσε, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ταχύτητα της διαδικασίας, από την υποχρέωση κηρύξεως της εκτελεστότητας δύο κατηγορίες αποφάσεων, ήτοι ορισμένες αποφάσεις σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας και ορισμένες αποφάσεις με τις οποίες διατάσσεται η επιστροφή παιδιού. Η κήρυξη της εκτελεστότητας αντικαθίσταται, σε ορισμένο μέτρο, από πιστοποιητικό του δικαστή προελεύσεως το οποίο πρέπει να συνοδεύει, στις περιπτώσεις αυτές, τη δικαστική απόφαση η οποία εμπίπτει στη μία ή την άλλη κατηγορία.

117 Κατά συνέπεια, η κατά το άρθρο 42, παράγραφος 1, έκδοση του πιστοποιητικού στο κράτος προελεύσεως αναγνωρίζεται και είναι αυτομάτως εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να είναι δυνατόν να αντιταχθεί κανείς στην αναγνώρισή της (απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, C-491/10 PPU, Aguirre Zarraga, Συλλογή 2010, σ. I-14247, σκέψη 48).

118 Από τον κανονισμό προκύπτει ότι μόνο οι δύο ρητώς αναφερόμενες κατηγορίες αποφάσεων μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να εκτελεστούν σε κράτος μέλος χωρίς να έχουν κηρυχθεί εκεί εκτελεστές. Κατά συνέπεια, για τις λοιπές αποφάσεις που αφορούν τη γονική μέριμνα των οποίων απαιτείται η εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος πρέπει να κινείται η διαδικασία κηρύξεως της εκτελεστότητας.

119 Επομένως, περιστάσεις από τις οποίες προκύπτει εξαιρετικά επείγων χαρακτήρας δεν μπορούν, αυτές και μόνον, να παρέχουν τη δυνατότητα λήψεως μέτρων εκτελέσεως σε άλλο κράτος μέλος βάσει αποφάσεως με την οποία διατάσσεται τοποθέτηση σε κλειστό ίδρυμα και η οποία δεν έχει ακόμη κηρυχθεί εκτελεστή.

120 Η προβλεπόμενη στο άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασία εγκρίσεως δεν μπορεί να υποκαταστήσει την κήρυξη της εκτελεστότητας. Πράγματι, οι δύο αυτές διαδικασίες υπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς. Ενώ η έγκριση, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, σκοπό έχει την άρση των ενδεχόμενων εμποδίων μιας διασυνοριακής τοποθετήσεως, η κήρυξη της εκτελεστότητας σκοπό έχει να καταστήσει δυνατή την εκτέλεση αποφάσεως περί τοποθετήσεως σε κλειστό ίδρυμα. Επιπροσθέτως, το άρθρο 56 του κανονισμού δεν απαιτεί παρέμβαση δικαστή, δεδομένου ότι η αρμόδια αρχή μπορεί να είναι διοικητικός φορέας.

121 Με επιφύλαξη των τροποποιήσεων του κανονισμού που ενδέχεται να αποφασίσει ο νομοθέτης της Ένωσης προκειμένου να λάβει υπόψη τους προβληματισμούς όσον αφορά τη σύμφυτη με την κίνηση διαδικασίας εκτελέσεως απώλεια χρόνου τους οποίους εξέφρασαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τα ενδιαφερόμενα μέρη που υπέβαλαν παρατηρήσεις, πρέπει, τέλος, να εξεταστεί, προκειμένου να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητα και η εύρυθμη λειτουργία του κανονισμού, ποιές είναι οι δυνατότητες που παρέχει ο κανονισμός με σκοπό την εξεύρεση αποτελεσματικών λύσεων, σε περίπτωση διασυνοριακής τοποθετήσεως για την οποία απαιτείται ιδιαίτερη ταχύτητα.

122 Συναφώς, από το άρθρο 31, παράγραφος 1, του κανονισμού προκύπτει ότι το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση κηρύξεως της εκτελεστότητας αποφασίζει σε σύντομο χρονικό διάστημα, χωρίς ούτε το πρόσωπο κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ούτε το παιδί να έχουν, σε εκείνο το στάδιο της διαδικασίας, δικαίωμα υποβολής παρατηρήσεων. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί μόνο για έναν από τους λόγους μη αναγνωρίσεως που προβλέπονται στα άρθρα 22 έως 24 του κανονισμού. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της αποφάσεως.

123 Το άρθρο 33 του κανονισμού ορίζει ότι κάθε διάδικος μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως που εκδίδεται επί της αιτήσεως κηρύξεως της εκτελεστότητας εντός μηνιαίας προθεσμίας από την επίδοσή της. Εάν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει τη συνήθη διαμονή του σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα, η προθεσμία αυτή αυξάνεται σε δύο μήνες και τρέχει από την ημέρα που έγινε η επίδοσή της. Το άρθρο 34 του κανονισμού ορίζει ότι κατά της αποφάσεως που εκδίδεται επί της προσφυγής μπορούν να ασκηθούν μόνο τα ένδικα μέσα και βοηθήματα που αναφέρονται στον κατάλογο που κοινοποιεί κάθε κράτος μέλος στην Επιτροπή κατά το άρθρο 68 του κανονισμού.

124 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επισημάνθηκε ότι η διάρκεια των διαδικασιών των άρθρων 33 και 34 του κανονισμού μπορεί να είναι σημαντική και, κατά συνέπεια, να περιορίζει τη χρησιμότητα και την πρακτική αποτελεσματικότητα του εν λόγω κανονισμού.

125 Συναφώς, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο το ανασταλτικό αποτέλεσμα τυχόν προσφυγής κατά αποφάσεως σχετικά με την κήρυξη εκτελεστότητας να θέσει εν αμφιβόλω την προβλεπόμενη στο άρθρο 31 του κανονισμού σύντομη προθεσμία, πρέπει, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στη γνώμη της, και προέβαλε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, να ερμηνευθεί ο κανονισμός κατά τέτοιο τρόπο ώστε η απόφαση περί τοποθετήσεως να καθίσταται εκτελεστή από τη στιγμή που το δικαστήριο του κράτους μέλους εκτελέσεως κήρυξε την εκτελεστότητα της αποφάσεως αυτής κατά το εν λόγω άρθρο 31.

126 Το γράμμα του κανονισμού δεν αποκλείει την ερμηνεία αυτή. Πράγματι, το άρθρο 28, παράγραφος 1, αυτού ορίζει ότι αποφάσεις που εκδόθηκαν σε κράτος μέλος σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας παιδιού μπορούν να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκτελεστές με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου.

127 Για την ερμηνεία και εφαρμογή του κανονισμού, πρέπει να γίνει χρήση του κριτηρίου του συμφέροντος του παιδιού, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 24 του Χάρτη. Το συμφέρον του παιδιού ενδέχεται να επιβάλλει, στην περίπτωση διασυνοριακών τοποθετήσεων με εξαιρετικώς επείγοντα χαρακτήρα, να γίνει δεκτή ευέλικτη λύση όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας εκτελέσεως, όταν, ελλείψει τέτοιας λύσεως, λόγω της παρόδου του χρόνου τίθεται εν αμφιβόλω ο σκοπός τον οποίον υπηρετεί η απόφαση με την οποία διατάσσεται η τοποθέτηση.

128 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, αντιθέτως προς τη διαδικασία που προβλέπουν τα άρθρα 33 έως 35 του κανονισμού ως προς την αίτηση κηρύξεως της εκτελεστότητας, αποφάσεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το κεφάλαιο III, τμήμα 4, αυτού (δικαίωμα επικοινωνίας και επιστροφή του παιδιού) μπορούν να κηρυχθούν εκτελεστές από το δικαστήριο προελεύσεως ανεξαρτήτως οποιασδήποτε δυνατότητας προσφυγής, είτε στο κράτος μέλος προελεύσεως είτε στο κράτος μέλος εκτελέσεως (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2008, C-195/08 PPU, Rinau, Συλλογή 2008, σ. I-5271, σκέψη 84).

129 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, προκειμένου να καταστεί ο κανονισμός άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας, η απόφαση του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως σχετικά με την αίτηση κηρύξεως της εκτελεστότητας πρέπει να εκδίδεται ταχύτατα χωρίς η προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

130 Εξάλλου, το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού εξουσιοδοτεί τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το τέκνο να λάβουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους αυτού, ακόμη και αν ο κανονισμός αυτός αναγνωρίζει τη δικαιοδοσία άλλου κράτους μέλους ως προς την ουσία. Η διάταξη αυτή, στο μέτρο που αποτελεί παρέκκλιση από το προβλεπόμενο από τον κανονισμό αυτόν σύστημα δικαιοδοσίας, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά (απόφαση της 23ης Δεκεμβρίου 2009, C-403/09 PPU, Detiček, Συλλογή 2009, σ. I-12193, σκέψη 38).

131 Τα μέτρα αυτά έχουν εφαρμογή στα παιδιά τα οποία, ενώ έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε ένα κράτος μέλος, διαμένουν προσωρινώς ή ευκαιριακώς σε άλλο κράτος μέλος και βρίσκονται σε κατάσταση που μπορεί να βλάψει σοβαρά την ευζωία τους, περιλαμβανομένης της υγείας τους ή της ανάπτυξής τους, οπότε δικαιολογείται η άμεση λήψη μέτρων προστασίας. Ο προσωρινός χαρακτήρας αυτών των μέτρων απορρέει από το γεγονός ότι, δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 2, του κανονισμού, αυτά παύουν να ισχύουν μόλις το δικαστήριο του κράτους μέλους που έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει επί της ουσίας λάβει τα μέτρα τα οποία θεωρεί προσήκοντα (απόφαση A, προπαρατεθείσα, σκέψη 48).

132 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, κατόπιν αιτήσεως της HSE, το High Court (England and Wales), Family Division (Ηνωμένο Βασίλειο), εξέδωσε διάταξη δυνάμει του άρθρου 20 του κανονισμού η οποία ορίζει τα απαραίτητα για την προστατευτική τοποθέτηση της S. C. προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα ως την ολοκλήρωση της διαδικασίας κηρύξεως της εκτελεστότητας της διατάξεως της 2ας Δεκεμβρίου 2011.

133 Συνεπώς, στο τρίτο και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός έχει την έννοια ότι απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους με την οποία διατάσσεται η αναγκαστική τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος πρέπει, πριν εκτελεσθεί στο κράτος μέλος εκτελέσεως, να κηρυχθεί εκτελεστή στο κράτος μέλος αυτό. Προκειμένου να μην καταστεί ο κανονισμός αυτός άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας, η απόφαση του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως πρέπει να λαμβάνεται με ιδιαίτερη ταχύτητα χωρίς τα ασκούμενα μέσα παροχής ένδικης προστασίας κατά τέτοιας αποφάσεως του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως να έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Επί του πέμπτου και του έκτου ερωτήματος

134 Με το πέμπτο και το έκτο ερώτημά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά εάν, κάθε φορά που το δικαστήριο κράτους μέλους το οποίο έχει διατάξει την τοποθέτηση παιδιού σε ίδρυμα σε άλλο κράτος μέλος για ορισμένο χρονικό διάστημα, δυνάμει του άρθρου 56 του κανονισμού, εκδίδει νέα απόφαση προκειμένου να παρατείνει τη διάρκεια της τοποθετήσεως, απαιτείται εκ νέου η έγκριση του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση κατά το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού και κήρυξη της εκτελεστότητας κατά το άρθρο 28 του κανονισμού.

135 Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο προτίθεται να διατάξει την τοποθέτηση αποφαινόμενο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων για όσο το δυνατόν μικρότερο χρονικό διάστημα και να ανανεώνει, αν παρίσταται ανάγκη, τις αποφάσεις περί τοποθετήσεως για εξίσου σύντομα χρονικά διαστήματα, εκτιμά ότι δεν είναι δυνατόν να απαιτείται η κίνηση, για κάθε ανανέωση, των διαδικασιών εγκρίσεως και εκτελέσεως των αποφάσεων αυτών.

136 Η HSE, η S. C. και η Ιρλανδία εκτιμούν ότι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η εφαρμογή του άρθρου 28 του κανονισμού είναι απαραίτητη σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, δεν είναι αναγκαία η εκ νέου κήρυξη της εκτελεστότητας της αποφάσεως περί τοποθετήσεως για κάθε απόφαση με την οποία παρατείνεται ο χρόνος της τοποθετήσεως δεδομένου ότι η κήρυξη της εκτελεστότητας της αρχικής αποφάσεως περί τοποθετήσεως καλύπτει και την απόφαση για παράταση ή ανανέωσή της.

137 Η Γερμανική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή υποστηρίζουν, αντιθέτως, ότι κάθε απόφαση για την παράταση της αρχικής αποφάσεως περί τοποθετήσεως πρέπει να εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εκτελέσεως, εκτός εάν η αρχική έγκριση εκ μέρους του οργανισμού αυτού είναι διατυπωμένη με τρόπο ο οποίος περιλαμβάνει τις ενδεχόμενες παρατάσεις, καθώς και, σε κάθε περίπτωση, να κηρύσσεται εκτελεστή στο κράτος μέλος εκτελέσεως ως εάν επρόκειτο για νέα απόφαση.

138 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι από τη σκέψη 81 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να εκδώσει απόφαση περί τοποθετήσεως παιδιού σε ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος μόνο εφόσον η αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως έχει προηγουμένως εγκρίνει την τοποθέτηση αυτή. Κατά συνέπεια, όταν η αρμόδια αρχή του κράτους εκτελέσεως έχει εγκρίνει τοποθέτηση για ορισμένο χρόνο εκ μέρους του αρμόδιου δικαστηρίου, αυτή η τοποθέτηση δεν μπορεί να παραταθεί χωρίς η αρχή αυτή να δώσει εκ νέου την έγκρισή της.

139 Επομένως, όταν, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, εξετάζεται το ενδεχόμενο τοποθετήσεως για πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, η έγκριση της τοποθετήσεως αυτής δεν μπορεί να παραγάγει αποτελέσματα μετά τη λήξη της ορισθείσας διάρκειας της τοποθετήσεως, εκτός και αν έχουν ενδεχομένως εγκριθεί παρατάσεις της περιόδου αυτής.

140 Κατά συνέπεια, το δικαστήριο κράτους μέλους το οποίο εξετάζει το ενδεχόμενο τοποθετήσεως παιδιού σε κλειστό ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί, τηρουμένου του σκοπού τέτοιων τοποθετήσεων που είναι να προβλέπεται κράτηση για ορισμένο χρονικό διάστημα και να επιβεβαιώνεται, σε τακτά χρονικά σημεία που δεν απέχουν πολύ μεταξύ τους, αν απαιτείται η συνέχιση της κρατήσεως, να ζητήσει την έγκριση για επαρκές χρονικό διάστημα, προκειμένου να αποφύγει τα μειονεκτήματα που έχουν τα επαναλαμβανόμενα μέτρα εγκρίσεως για σύντομο χρονικό διάστημα, υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος του δικαστηρίου αυτού να μειώσει, κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει η έγκριση, τη διάρκεια της τοποθετήσεως βάσει του συμφέροντος του παιδιού.

141 Όσον αφορά τη διαδικασία εκτελέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, όταν κηρύσσεται εκτελεστή απόφαση κράτους μέλους για τοποθέτηση παιδιού σε ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, στην ως άνω κηρυχθείσα εκτελεστή απόφαση μπορούν να στηριχθούν μέτρα εκτελέσεως μόνο στο μέτρο που προκύπτουν από την ίδια την απόφαση.

142 Συναφώς, στο πλαίσιο του κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι δεν υπάρχει λόγος να προσδίδονται σε δικαστική απόφαση, κατά την εκτέλεσή της, ιδιότητες που αυτή δεν έχει στο κράτος μέλος προελεύσεως ή αποτελέσματα τα οποία δεν θα παρήγαγε ομοειδής απόφαση που θα εκδιδόταν απευθείας στο κράτος μέλος εκτελέσεως (αποφάσεις της 13ης Οκτωβρίου 2011, C-139/10, Prism Investments, Συλλογή 2011, σ. I-9511, σκέψη 38, και της 28ης Απριλίου 2009, C-420/07, Αποστολίδης, Συλλογή 2009, σ. I-3571, σκέψη 66).

143 Μολονότι από την απόφαση περί τοποθετήσεως προκύπτει ότι η τοποθέτηση διατάχθηκε μόνο για ορισμένο χρόνο, η απόφαση αυτή, ακόμη και αν κηρυχθεί εκτελεστή, δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για την αναγκαστική εκτέλεση τοποθετήσεως για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το διαλαμβανόμενο στην εν λόγω απόφαση.

144 Κατά συνέπεια, για κάθε νέα απόφαση περί τοποθετήσεως απαιτείται εκ νέου κήρυξη της εκτελεστότητας.

145 Εντούτοις, το δικαστήριο που διατάσσει την τοποθέτηση μπορεί ενδεχομένως, βάσει της δυνατότητας που αναφέρθηκε στη σκέψη 140 της παρούσας αποφάσεως, να εξετάσει το ενδεχόμενο να διατάξει την τοποθέτηση για επαρκές χρονικό διάστημα, προκειμένου να αποφύγει τα μειονεκτήματα που έχουν τα επαναλαμβανόμενα μέτρα εγκρίσεως για σύντομο χρονικό διάστημα και να επιβεβαιώνει, σε τακτά χρονικά σημεία που δεν απέχουν πολύ μεταξύ τους, αν είναι αναγκαίο, κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει η κήρυξη της εκτελεστότητας, να αναθεωρήσει την απόφασή του περί τοποθετήσεως.

146 Πρέπει, επομένως, στο πέμπτο και το έκτο ερώτημα να δοθεί η απάντηση ότι, όταν έχει δοθεί για ορισμένο χρόνο, η έγκριση τοποθετήσεως δυνάμει του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού δεν καλύπτει τις αποφάσεις με αντικείμενο την παράταση της διάρκειας της τοποθετήσεως. Υπό τέτοιες περιστάσεις, πρέπει να ζητηθεί εκ νέου έγκριση. Απόφαση περί τοποθετήσεως η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος, όταν κηρύσσεται εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος, μπορεί να εκτελεσθεί στο κράτος μέλος αυτό μόνο όσον αφορά το διαλαμβανόμενο στην απόφαση περί τοποθετήσεως χρονικό διάστημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

147 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000 (ΕΕ L 338, σ. 1), απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους η οποία διατάσσει την τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα θεραπευτικής και εκπαιδευτικής φροντίδας ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος, η οποία συνεπάγεται την για προστατευτικούς σκοπούς στέρηση της ελευθερίας του για ορισμένο χρονικό διάστημα.**

2) **Η κατά το άρθρο 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2201/2003 έγκριση πρέπει να δοθεί, πριν την έκδοση της αποφάσεως περί τοποθετήσεως, από αρμόδια αρχή, διεπόμενη από το δημόσιο δίκαιο. Δεν αρκεί να δοθεί έγκριση από το ίδρυμα στο οποίο πρέπει να τοποθετηθεί το παιδί. Σε περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, κατά τις οποίες το δικαστήριο κράτους μέλους που αποφάσισε την τοποθέτηση έχει αβεβαιότητα ως προς το αν έχει δοθεί εγκύρως έγκριση στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, επειδή δεν κατέστη δυνατόν να βεβαιωθεί ποια ήταν η αρμόδια αρχή στο κράτος αυτό, είναι δυνατή τακτοποίηση προκειμένου να διασφαλισθεί η πλήρης εκπλήρωση της κατά το άρθρο 56 του κανονισμού 2201/2003 απαιτήσεως για έγκριση.**

3) **Ο κανονισμός 2201/2003 έχει την έννοια ότι απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους με την οποία διατάσσεται η αναγκαστική τοποθέτηση παιδιού σε κλειστό ίδρυμα ευρισκόμενο σε άλλο κράτος μέλος πρέπει, πριν εκτελεσθεί στο κράτος μέλος εκτελέσεως, να κηρυχθεί εκτελεστή στο κράτος μέλος αυτό. Προκειμένου να μην καταστεί ο κανονισμός άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας, η απόφαση του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως πρέπει να λαμβάνεται με ιδιαίτερη ταχύτητα χωρίς τα ασκούμενα μέσα παροχής ένδικης προστασίας κατά τέτοιας αποφάσεως του δικαστηρίου του κράτους μέλους εκτελέσεως να έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.**

4) **Όταν έχει δοθεί για ορισμένο χρόνο, η έγκριση τοποθετήσεως δυνάμει του άρθρου 56, παράγραφος 2, του κανονισμού 2201/2003 δεν καλύπτει τις αποφάσεις με αντικείμενο την παράταση της διάρκειας της τοποθετήσεως. Υπό τέτοιες περιστάσεις, πρέπει να ζητηθεί εκ νέου έγκριση. Απόφαση περί τοποθετήσεως η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος, όταν κηρύσσεται εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος, μπορεί να εκτελεσθεί στο κράτος μέλος αυτό μόνο όσον αφορά το διαλαμβανόμενο στην απόφαση περί τοποθετήσεως χρονικό διάστημα.**

(υπογραφές)